SAK 3.4. INNKOMMET FORSLAG FRA OSLO POLITIFORENING – JURIDISK BISTAND

Det vises til innkommet sak – Juridisk bistand til tjenesteutøvelse – fra Oslo politiforening til landsmøtet 2026.

Deres forslag er:

1) Arbeidsgiver må ta sitt arbeidsgiveransvar og sørge for at deres ansatte får dekket juridisk bistand i saker knyttet til tjenesteutøvelse. Politiets Fellesforbund skal være en sterk pådriver for at arbeidsgiver tar sitt ansvar.

2) Politiets Fellesforbund skal revidere sin retningslinje for økonomisk støtte til juridisk bistand, når arbeidsgiver har fått på plass en ordning for å dekke juridisk bistand i saker knyttet til tjenesteutøvelse. Det bør nedsettes en arbeidsgruppe for å kartlegge medlemmers og ledermedlemmers behov for juridisk bistand.

Bakgrunn for saken

Politiets Fellesforbund (PF) har en ordning der vi yter juridisk bistand til medlemmer som er anmeldt i forbindelse med yrkesutførelsen. Dette er en av kjerneoppgavene til PF som fagforening, og ordningen har over tid blitt svært godt mottatt av medlemmene våre. For mange er denne støtten og tryggheten en av hovedgrunnene til å være medlem av PF.

Oslo Politiforening (OPF) ønsker at alle ansatte i politiet skal få dekket juridisk bistand i saker knyttet til tjenesteutøvelsen, og at arbeidsgiver skal ta et større ansvar for kostnadene. Forslaget innebærer også at forbundet senere skal revidere retningslinjene for økonomisk støtte til juridisk bistand.

Forbundsstyret ønsker å berømme OPF for å rette oppmerksomheten mot et svært viktig tema for medlemmene våre og andre ansatte i politiet. Forbundsstyret anbefaler å følge opp intensjonen og hovedmålet i OPFs forslag om større arbeidsgiveransvar. Samtidig ser forbundsstyret noen mulige uheldige konsekvenser av vedtaksteksten slik den er formulert. Dette dokumentet og forslaget er derfor utformet i dialog med OPF.

PF bør arbeide for at alle ansatte ved får dekket juridiske bistand i saker som gjelder tjenesteutøvelsen, samtidig som forbundet bevarer sin uavhengige rolle overfor medlemmene. Målet er at arbeidsgiver tar regningen, mens medlemmene fortsatt har tryggheten ved å ha PF i ryggen.

Saksopplysninger

Dagens ordning og Oslo Politiforenings forslag

PF bistår i dag medlemmer i saker som gjelder tjenesten, og dekker kostnadene etter forbundets ordning. Tryggheten ved å ha PF i ryggen er en viktig del av medlemskapet.

OPF har løftet et spørsmål som gjelder flere enn våre egne medlemmer: Når ansatte trenger juridisk bistand på grunn av tjenesteutøvelsen, bør ikke muligheten til å få hjelp avhenge av hvilken fagforening de tilhører. OPF foreslår derfor at PF arbeider for at arbeidsgiver tar ansvar for å dekke juridisk bistand til alle ansatte i slike saker. Forslaget peker blant annet til saker der ansatte etterforskes av Spesialenheten.

Dette er hovedretningen PF ønsker å gå videre med. En arbeidsgiverbetalt ordning for alle ansatte vil være et viktig resultat av initiativet fra Oslo Politiforening.

Hvilke saker omfattes?
Oslo Politiforenings forslag gjelder saker knyttet til tjenesteutøvelse. Det vises blant annet til saker der ansatte blir etterforsket av Spesialenheten. Forslaget sier imidlertid ikke nærmere hvilke saker en arbeidsgiverordning skal dekke, eller hvor grensen skal gå mot andre arbeidsrelaterte saker.

Dette må avklares. Det har betydning både for hvilke ansatte som får bistand, når bistanden skal starte, og om den skal dekkes gjennom hele saken.

Arbeidsgiveransvar
Det å bli anmeldt eller etterforsket for en handling man har utført i tjenesten, er en del av arbeidshverdagen for ansatte i politiet. PF mener derfor at arbeidsgiver bør ta et større økonomisk ansvar når ansatte trenger juridisk bistand i slike saker. Det bør ikke være fagforeningstilhørigheten som avgjør om den ansatte får nødvendig hjelp. PF mener det er rimelig at arbeidsgiver tar et større økonomisk ansvar for bistand i slike saker.

Det kan ikke være slik at fagforeningene alene skal bære kostnadene ved å sikre ansatte kvalifisert hjelp når saken gjelder oppgaver de er satt til å utføre. Oslo Politiforenings forslag gir PF et tydelig utgangspunkt for å arbeide for en ordning som gjelder alle ansatte i politiet, uavhengig av organisasjonstilhørighet.

Arbeidsgivers ansvar bør utformes slik at den ansatte faktisk får den hjelpen vedkommende trenger. Det er ikke tilstrekkelig at arbeidsgiver tilbyr en begrenset innledende vurdering dersom behovet for advokatbistand varer gjennom etterforskningen eller den videre behandlingen av saken. En ordning må avklare når bistanden starter, hvilke deler av saken som omfattes, og hvordan behovet for videre bistand vurderes. Den må også fungere når en ansatt trenger hjelp umiddelbart, før det er tatt stilling til om arbeidsgiver skal dekke kostnadene.

At arbeidsgiver betaler, må heller ikke bety at arbeidsgiver bestemmer hvem som skal ivareta den ansatte. Arbeidsgiver og den ansatte kan ha ulike interesser i samme sak. Betalingsansvaret må derfor kombineres med uavhengig bistand, en reell mulighet til å velge advokat med relevant kompetanse og fortrolighet mellom den ansatte og advokaten. Dette er ikke et forbehold mot Oslo Politiforenings forslag, men en forutsetning for at ordningen skal gi den tryggheten den er ment å gi.

Ikke bli stående mellom to ordninger
Målet er at ansatte skal få bistand når de trenger den. Behovet kan oppstå raskt, også utenfor ordinær arbeidstid og før det er avklart hvem som skal betale. En arbeidsgiverordning må derfor sikre bistand fra første stund.

Ordningen må også fungere dersom arbeidsgiver avslår dekning, bare dekker et begrenset antall timer eller avslutter betalingen mens saken fortsatt pågår. Det må være tydelig hvem den ansatte skal kontakte, og hvordan bistanden videreføres dersom det oppstår uenighet

om dekningen. Den ansatte bør ikke måtte bytte advokat midt i saken fordi betalingsansvaret endres.

For PFs medlemmer må samspillet med forbundets bistand være avklart. Et medlem skal ikke bli stående mellom arbeidsgiver og PF uten hjelp. Medlemmet skal oppleve sammenhengende bistand, og spørsmålet om hvem som betaler, må løses uten at det går ut over hjelpen den ansatte får.

Arbeidsgiverbetalt bistand

Oslo Politiforenings forslag handler om at arbeidsgiver skal ta et større ansvar for kostnadene når ansatte trenger juridisk bistand som følge av tjenesteutøvelsen. PF støtter denne retningen. Samtidig er det viktig å skille mellom hvem som betaler for bistanden, og hvem bistanden er til for. Advokaten som bistår den ansatte, skal ivareta den ansattes interesser, også når arbeidsgiver dekker regningen.

Dette skillet er særlig viktig i saker der arbeidsgiver selv har anmeldt en ansatt, eller der arbeidsgiver på annen måte har en interesse i hvordan saken blir belyst og håndtert. Den ansatte og arbeidsgiver kan ha ulikt syn på hendelsesforløpet, hvilke opplysninger som er relevante, og hvordan den ansatte bør ivareta sine interesser. Den ansatte må kunne stole på at advokaten er uavhengig av arbeidsgiver, og at fortrolige opplysninger ikke deles uten grunnlag for det.

En arbeidsgiverbetalt ordning må gi den ansatte en reell mulighet til å velge en advokat med kompetanse på den aktuelle sakstypen. Det må også være klart at arbeidsgiver ikke instruerer advokaten i den ansattes sak. Ordningen bør ikke innrettes slik at pris alene avgjør hvilken bistand den ansatte får, eller slik at advokatvalget i praksis begrenses til noen få alternativer uten relevant erfaring.

Interessekonflikten kan også få betydning for betalingen. Dersom arbeidsgiver har anmeldt den ansatte, må det være tydelige kriterier for om bistanden dekkes, hvem som tar beslutningen, og hvordan et avslag kan prøves. Den ansatte må få rask hjelp mens dette avklares. Et betalingsspørsmål mellom arbeidsgiver og PF må ikke føre til at den ansatte står uten advokat i en kritisk fase av saken.

PFs rolle blir derfor ikke mindre viktig dersom arbeidsgiver betaler. PF kan fortsatt bidra til at medlemmene får kontakt med en kvalifisert og uavhengig advokat, og følge opp dersom arbeidsgiver avslår eller begrenser dekningen. Målet er at arbeidsgiver tar regningen, ikke at arbeidsgiver overtar den ansattes forsvar.

Arbeidsgiver skal betale, PF skal fortsatt bistå sine medlemmer

I dag dekker PF kostnadene til juridisk bistand for medlemmer etter forbundets ordning. OPF har tatt et viktig initiativ ved å foreslå at arbeidsgiver skal ta et større økonomisk ansvar i saker som gjelder tjenesteutøvelsen. Målet er at alle ansatte skal kunne få nødvendig juridisk bistand i slike saker, uavhengig av organisasjonstilhørighet.

At arbeidsgiver betaler, betyr ikke at PF skal trekke seg tilbake fra medlemmene. Medlemmene skal fortsatt kunne komme til PF når behovet oppstår. Forbundet skal bidra til at de får rask og profesjonell bistand, være en uavhengig støttespiller og følge dem gjennom saken, også dersom det oppstår uenighet med arbeidsgiver om dekningen.

Medlemmet må oppleve bistanden som sammenhengende. Vedkommende skal ikke måtte vente på advokat mens det avklares hvem som skal betale, eller bli stående uten hjelp dersom arbeidsgiver avslår eller begrenser dekningen. Kostnadene må håndteres slik at medlemmet ikke havner mellom to ordninger.

Det må derfor utredes hvordan arbeidsgiver kan betale i praksis. Arbeidsgiver kan for eksempel betale advokaten direkte eller refundere dokumenterte kostnader som PF har dekket. Før en slik modell fastsettes, må det være klart hvilke saker og kostnader den omfatter, hvem som inngår avtale med advokaten, og hvordan uenighet om betaling skal håndteres. Vi kan ikke legge til grunn at PF uten videre kan sende arbeidsgiver en regning i ettertid og få den betalt.

Dette bygger videre på Oslo Politiforenings forslag. Før PF vurderer endringer i sin egen bistandsordning, må vi vite hva en arbeidsgiverordning faktisk dekker, og hvordan den fungerer. Ambisjonen er å gi større trygghet til alle ansatte, samtidig som medlemmene beholder tryggheten ved å ha PF i ryggen.

Politiets Fellesforbunds videre arbeid
En arbeidsgiverbetalt grunnordning for alle ansatte vil ikke nødvendigvis svekke verdien av medlemskap. PFs særlige rolle er å være en uavhengig støttespiller for medlemmet, bidra til valg av kvalifisert advokat, gi støtte i møtet med arbeidsgiver og følge opp spørsmål som faller utenfor en arbeidsgiverordning. Dette gjelder blant annet saker som ikke gjelder en konkret handling utført i tjenesten.

PF skal fortsatt gi medlemmene rask og profesjonell juridisk bistand. Forbundet kan bidra med tilgjengelighet, fleksibilitet og kjennskap til politietaten. Dersom arbeidsgiver dekker flere av kostnadene i saker som gjelder tjenesteutøvelsen, kan det gi PF større handlingsrom til å utvikle bistanden til medlemmene. Dette må vurderes når vi vet hvordan en arbeidsgiverordning fungere i praksis. Det bør ikke legges til grunn som en besparelse på forhånd.

PF skal derfor videreføre sin selvstendige bistand. Oslo Politiforenings forslag om å gjennomgå retningslinjene kan følges opp Når arbeidsgiverordningen er avklart. Gjennomgangen må bygge på dokumenterte erfaringer med ordningen og behandles som en egen sak. Formålet bør være å vurdere hvordan et eventuelt økt handlingsrom best kan brukes til å styrke medlemstilbudet.

Vurdering

OPF har tatt et viktig initiativ ved å løfte spørsmålet om juridisk bistand fra å være et tilbud gjennom fagforeningen til også å handle om arbeidsgivers ansvar overfor alle ansatte. Forbundsstyret støtter hovedretningen i forslaget: Ansatte som trenger juridisk bistand på grunn av av tjenesteutøvelsen, bør kunne få nødvendig hjelp uavhengig av organisasjonstilhørighet. Arbeidsgiver bør ta et større økonomisk ansvar for bistanden.

Arbeidsgiverbetaling må innrettes slik at den ansatte får uavhengig bistand av god kvalitet. Dette er særlig viktig når arbeidsgiver selv har anmeldt den ansatte, eller når arbeidsgiver og den ansatte av andre grunner har ulike interesser. At arbeidsgiver betaler regningen, må ikke bety at arbeidsgiver velger advokat ut fra pris alene eller får innflytelse over hvordan den ansattes sak ivaretas.

En ny ordning må fungere når behovet oppstår raskt, og når det er uenighet om hvem som skal betale. Den ansatte må ikke bli stående uten hjelp mens dekningen avklares, eller måtte bytte advokat fordi arbeidsgiver avslår eller begrenser betalingen. For PFs medlemmer må arbeidsgiverordningen fungere sammen med forbundets eksisterende bistand. Målet er at

arbeidsgiver tar regningen, samtidig som PF fortsatt sikrer medlemmene uavhengig og profesjonell bistand.

OPF har også foreslått at PF gjennomgår retningslinjene for økonomisk støtte til juridisk bistand når en arbeidsgiverordning er på plass. Forbundsstyret mener dette er relevant å følge opp. Før gjennomgangen kan gjøres, må det være avklart hvilke saker arbeidsgiverordningen omfatter, hvordan den fungerer i praksis, og hvilke kostnader arbeidsgiver dekker. Deretter kan PF vurdere hvordan et eventuelt økt handlingsrom best kan brukes til å styrke bistanden til medlemmene.

Forbundsstyret anbefaler derfor at PF arbeider videre med Oslo Politiforenings forslag, med tydelige krav til uavhengighet, rask og sammenhengende bistand og PFs fortsatte rolle.

Forslag til vedtak

Forbundsstyret innstiller til landsmøtet å gjøre følgende vedtak:

1. Politiets Fellesforbund skal arbeide for at arbeidsgiver dekker kostnadene til nødvendig og uavhengig juridisk bistand for ansatte i politiet i saker som gjelder tjenesteutøvelsen. Ordningen skal sikre rask tilgang til bistand og reell mulighet til å velge advokat med relevant kompetanse.

2. Advokaten skal ivareta den ansattes interesser, også når disse ikke sammenfaller med arbeidsgivers. Ordningen må sikre sammenhengende bistand i de delene av saken som omfattes, også dersom det oppstår uenighet om dekningen.

3. Politiets Fellesforbund skal videreføre sin selvstendige juridiske bistand til medlemmene. Forbundsstyret skal utrede hvordan arbeidsgiver kan dekke kostnadene uten at ansatte blir stående uten bistand mens betalingsansvaret avklares. Når innholdet i en arbeidsgiverordning er avklart, skal forbundsstyret gjennomgå PFs retningslinjer for juridisk bistand. Formålet er å vurdere hvordan et eventuelt økt handlingsrom kan brukes til å styrke tilbudet til medlemmene.

OSLO POLITIFORENING

– 1894 –

Saksunderlag: Juridisk bistand relatert til tjenesteutøvelse.

Bakgrunn og formål:

Oslo Politiforening ønsker å sikre at alle ansatte i politiet får juridisk bistand i saker knyttet til tjenesteutøvelse og at arbeidsgiver (Politiet) tar sitt ansvar der de i dag svikter.

Politiets fellesforbund bruker betydelige økonomiske midler og advokatressurser på å bistå medlemmer i saker som omhandler selve tjenesteutøvelsen, eksempelvis saker under etterforskning av Spesialenheten.

Arbeidsgiver har en pålagt og moralsk plikt til å ivareta og bistå sine ansatte når hendelser skjer i tjeneste. Politiets fellesforbund skal ikke bære det økonomiske og juridiske ansvaret som rettmessig faller på arbeidsgiver.

Forslag til vedtak:

1) Arbeidsgiver må ta sitt arbeidsgiveransvar og sørge for at deres ansatte får dekket juridisk bistand i saker knyttet til tjenesteutøvelse. Politiets Fellesforbund skal være en sterk pådriver for at arbeidsgiver tar sitt ansvar.

2) Politiets Fellesforbund skal revidere sin retningslinje for økonomisk støtte til juridisk bistand, når arbeidsgiver har fått på plass en ordning for å dekke juridisk bistand i saker knyttet til tjenesteutøvelse. Det bør nedsettes en arbeidsgruppe for å kartlegge medlemmers og ledermedlemmers behov for juridisk bistand.

Postadresse:	Kontoradresse:	Telefon:	Org.nr:
Postboks 2093 Vika 0125 Oslo	Grønlandsleiret 44 0190 oslo	22 66 80 09	976 109 317